

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Covalenco Elena

judcători

Toma Nadejda

Moraru Petru

Guzun Ion

Bejenaru Iurie

judcând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de inculpată, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 07 noiembrie 2008 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 iulie 2014, în cauza penală în privința lui

Cutucova Irina Valerii, născută la 16 ianuarie 1973, originară și domiciliată în or. Ceadâr-Lunga, str. Iubileinaia, 1/25.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 09.10.2007 – 07.11.2008;*
2. *Instanța de apel: 30.12.2008 – 13.10. 2011;*
Rejudecare: 03.12.2012 – 14.07.2014;
3. *Instanța de recurs:*
 - 1) *28.06.2012 – 16.10.2012, dispusă rejudecarea,*
 - 2) *23.12.2014 – 17.03.2015.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 07 noiembrie 2008, Cutucova I. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 195 alin. (2) Cod penal la 11 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în calitate de contabil și alte funcții legate cu deservirea mijloacelor financiare la întreprinderile, instituțiile și organizațiile independent de forma organizatorico-juridică pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Cutucova I., activînd în calitate de contabil pe calcularea salariului în Instituția Medico-sanitară Publică „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, fiind responsabilă, în corespundere cu obligațiile atribuite, de întocmirea tabelelor de eliberarea salariului, indemnizațiilor pentru concedii medicale și concediile angajaților IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, a comis însușirea mijloacelor bănești a IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” în următoarele circumstanțe.

Acționînd cu încălcarea prevederilor art. 16 al Legii contabilității nr.426-XIII din 04 aprilie 1995, în care se stipulează că drept baza pentru înscriere în registrele contabile servesc documentele justificative, Cutucova I., avînd scopul însușirii ulterioare a mijloacelor bănești a IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, în lipsa documentelor justificative privind salariul și alte retribuții (tabelelor de pontaj, fișelor personale), în perioada martie 2002 - decembrie 2006, intenționat efectua calcularea plăților pe numele persoanelor neangajate în IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, persoanelor fictive în nota de contabilitate nr.5 „Retribuirea muncii”, cu reflectarea în creditul subcontului 180 "Deconectări privind retribuirea muncii" și contului 531 „Datorii privind retribuirea muncii”, cu reflectarea ulterioară în Cartea Mare și în rapoartele financiare a IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”.

În total, pentru perioada indicată, în lipsa tabelelor de pontaj, buletinelor de concediu medical, ordinelor de premiere a persoanelor neangajate etc., de către Cutucova I. a fost calculată și inclusă în nota de contabilitate nr. 5 "Retribuirea muncii" (tabel de eliberare a salariului), spre achitare 739 079 lei pe numele persoanelor fictive, care ar fi activat în IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, pe următoarele diviziuni:

- Secția de maternitate pentru noiembrie 2002 în sumă de 642 lei;
- Centrul de sănătate din s. Baurci pe perioada de timp mai 2002 - mai 2006 în sumă de 81824 lei ;
- Centrul de sănătate din s. Cazaclia pe perioada de timp mai 2002- noiembrie 2006 în sumă de 285509 lei ;
- personalul medical de nivelul mediu al Policlinicii pe perioada de timp aprilie 2002 - noiembrie 2006 în sumă de 18102 lei ;
- Centrul de sănătate din s. Copceac pe perioada de timp mai - octombrie 2005 în sumă de 16100 lei ;
- Centrul medicilor de familie din or. Ceadâr-Lunga pe perioada de timp martie-decembrie 2006 în sumă de 205092 lei ;
- staționarul Spitalului din or. Ceadâr-Lunga pe perioada de timp iulie-noiembrie 2006 în sumă de 113723 lei ;

- personalul administrativ de gospodărie a Spitalului în luna noiembrie 2006 în sumă de 18087 lei.

Ulterior, inducând în eroare casierul și alte persoane din Spitalul Raional Ceadâr-Lunga, responsabili de eliberarea salariului, privind includerea din greșeală în tabelele de plată a persoanelor din alte diviziuni ale IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” și pentru corectarea acestor greșeli prin transmiterea mijloacelor bănești acestor persoane, Cutucova I. primea de la casierul și asistentele medicale superioare ale Centrelor medico-sanitare din s. Cazaclia Ducal O. și din s. Baurci Curdoglo A. mijloacele bănești calculate pe numele persoanelor fictive neangajate în IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, semnând din numele lor borderourile de eliberare a salariului, după care mijloacele bănești primite le folosea în scopuri personale, astfel cauzând IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” daune materiale în proporții deosebit de mari în sumă totală de 739 079 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către inculpata Cutucova I. și avocatul acesteia Ormanji I., care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 195 alin.(2) Cod penal, din motiv că la materialele cauzei lipsesc probe directe ce ar dovedi faptul comiterii de către Cutucova I. a infracțiunii imputate, iar probele administrate nu au dovedit vinovăția acesteia, ci au confirmat că bani din casă la dispoziția contabilului șef se eliberau și altor lucrători, și nu doar lui Cutucova I., iar semnăturile din listele de plată, în rubrica „semnătura beneficiarului”, nu s-a stabilit că au fost executate de către inculpată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 octombrie 2011, au fost admise apelurile declarate, a fost casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Cutucova I. a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și condamnată la 4 ani 5 luni 26 zile închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții legate cu deservirea mijloacelor bănești la întreprinderi, instituții sau organizații indiferent de forma organizatorico-juridică pe un termen de 3 ani.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, Cutucova I., activînd ca contabil pe calcularea salariului în Instituția Medico-sanitară Publică „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” și fiind responsabilă, în corespundere cu obligațiile atribuite, de întocmirea

tabelor de eliberarea a salariului, indemnizațiilor pentru concedii medicale și concediile angajaților, în perioada martie 2002 - decembrie 2006, intenționat, folosindu-se de situația sa de serviciu, a însușit ilegal bunurile materiale - mijloacele bănești prin efectuarea calculării plăților pe numele persoanelor neangajate în IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” în lipsa documentelor justificative privind salariul și alte retribuții, cu reflectarea în creditul subcontului 180 "Deconectări privind retribuirea muncii" și contului 531 „Datorii privind retribuirea muncii”, cu reflectarea ulterioară în Cartea Mare și în rapoartele financiare a IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, după care, inducând în eroare casierul și alte persoane responsabile de eliberarea salariului, primea mijloacele bănești calculate pe numele persoanelor fictive, prin imitarea semnăturii persoanelor nominalizate în rubrica „semnătura beneficiarului” din listele de plată, cauzând astfel IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, daune considerabile în sumă de 17 994 lei.

Instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatei în săvârșirea faptei imputate și-a găsit confirmare doar parțial, iar din învinuirea înaintată lui Cutucova I. urmează a fi exclusă suma de 721 085 lei ca ilegal însușită, deoarece aceasta nu și-a găsit confirmare prin probele administrate.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe din motiv că apelurile au fost greșit admise, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului a indicat faptul că instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia, că fapta inculpatei constituie o infracțiune prevăzută de art. 191 alin.(2) lit. c), d) Cod penal și nu o însușire în proporții deosebit de mari, deoarece n-a luat în considerație faptul că, potrivit concluziilor expertizei grafoscopice, numele de familie ale persoanelor, care nu au activat în IMPS „Spitalul raional Ceadâr-Lunga”, precum și sumele spre achitare a salariului, indemnizațiilor pentru concediul medical și indemnizațiilor pentru concedii au fost introduse în listele de plată nemijlocit de către inculpată, contabilă Cutucova I., vinovăția căreia este dovedită și prin alte probe examinate de instanța de fond.

Recurentul a menționat și faptul că instanța de apel, contrar prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, a pus la baza deciziei doar raportul de expertiză contabilă în comisie și raportul de expertiza

suplimentară contabilă și grafoscopică, fără a aprecia celelalte probe prezentate de partea acuzării și fără a motiva din care cauză a respins aceste probe.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2012, a fost admis recursul ordinar, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 octombrie 2011, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecători.

8. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a constatat că, prevederile art. 414, 415 Cod de procedură penală, care deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate de către instanța de apel, deoarece aceasta în decizia emisă n-a motivat respingerea probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare a lui Cutucova I. privind delapidarea averii străine, săvârșită în proporții deosebit de mari, probele nu au fost apreciate fiecare din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs a mai menționat că instanța de apel a lăsat fără apreciere argumentul primei instanțe, că inculpata Cutucova I., pînă la pornirea urmăririi penale, a restituit Spitalului Raional Ceadâr-Lunga suma de 249 000 lei, o parte din suma prejudiciului cauzat prin infracțiune, depunîndu-i în casieria Spitalului Raional, fapt confirmat prin declarațiile martorului Barbov S., care a activat în acea perioadă în funcție de medic-șef al IMSP Spitalul Raional Ceadâr-Lunga.

Astfel, instanța de recurs a conchis că instanța de apel a admis erori procesuale, care nu au putut fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, dispunînd remiterea cauzei la rejudecare.

9. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 iulie 2014, a fost admis apelul declarat de avocatul Ormanji I. în numele inculpatei Cutucova I., casată parțial sentința, în latura penală, rejudecată cauza și adoptată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cutucova I. a fost condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate au fost menținute.

Cutucova I. a fost arestată imediat în sala ședinței de judecată.

10. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de

procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Cutucova I. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal, corespunzătoare cadrului normativ în vigoare la momentul adoptării sentinței.

În același timp, instanța de apel, analizând cumulul de probe, cum ar fi: declarațiile inculpatei, martorilor, rezultatul reviziei efectuate în IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” de către Direcția control financiar și revizie UTA Găgăuzia (f. d. 222-231 vol. I); rapoartele de expertiză grafoscopice nr.107 din 28.06.2007 (f. d. 26-50-210 vol. II); nr.597-598 din 10.04.2008 (f. d. 229-233 vol. III); nr.71 din 05.06.2007 (f. d. 157-210 vol. I); raportul de expertiză grafoscopică repetată nr.599-602 din 30.04.2008 (f. d. 190-227 vol. III); raportul de expertiză judiciar-contabilă în comisie nr.1923 din 06.08.2009 (f. d. 34-72 vol. VI); raportului de expertiză judiciar-contabilă suplimentară nr.1547 din 14.07.2011 (f. d. 139-145 vol. VI), a constatat că inculpata Cutucova I. are implicare personală în acțiunile ilicite de delapidare a mijloacelor bănești în sumă de 718298 lei, ținând cont de faptul că suma totală a mijloacelor bănești ridicate spre plată persoanelor fictive din cele 156 borderouri de plată, constituie 732474 lei, și nu 739079 lei, după cum este stabilit în actul de învinuire și în instanța de fond și fiind exclusă suma de 14176 lei, care nu se confirmă că a fost delapidată de către inculpată.

Pronunțând decizia atacată instanța de apel a indicat că, nu exclude faptul, că, în schema delapidărilor realizate cu concursul direct al inculpatei Cutucova I., ar fi implicate și alte persoane angajați ai IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, fapt despre care a declarat însăși inculpata, care a relatat că semnăturile au fost falsificate și de către Ducal O. și Dan E., deoarece din rapoartele de expertiză grafoscopice se confirmă că unele semnături și înscrieri literal-numerice sunt executate nu de inculpata Cutucova I.

Instanța de apel de asemenea a concluzionat că în cazul examinat se constată înfăptuirea unei anchete ineficiente a organului de urmărire penală, deoarece pînă la începerea urmăririi penale în explicațiile scrise ale persoanelor se menționa implicarea în delapidare și a altor persoane decît Cutucova I., însă urmărirea penală a fost orientată exclusiv împotriva lui Cutucova I.

Pronunțând asemenea constatări, instanța de apel a conchis că eventuala culpă și a altor persoane în delapidarea averii, nu exclude răspunderea inculpatei Cutucova I., deoarece aceasta a avut un rol activ,

direct și permanent în această schemă a delapidării, și urmează să poarte răspundere de această infracțiune, indiferent de nivelul în care a beneficiat de sumele delapidate.

Referitor la unele sume introduse în casieria Spitalului de către Cutucova I. pentru repararea prejudiciului, instanța de apel a acceptat faptul că aceste sume puteau să nu fi fost introduse de către inculpata Cutucova I.

În aceste circumstanțe și reieșind din modificările operate în Codul penal prin Legea nr.277 din 18.12.2008, prin care a fost exclus art.195 Cod penal, iar art. 191 Cod penal completat cu alin.(5), fără ca fapta să fie decriminalizată, instanța de apel a considerat că inculpata Cutucova Irina a săvârșit delapidarea mijloacelor bănești în sumă de 718.298 lei de la IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, și acțiunile ei urmează a fi calificate în baza art.191 alin.(5) Cod penal, potrivit indicilor calificativi: *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții deosebit de mari.*

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 alin.(5) Cod penal constituie o infracțiune deosebit de gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, și anume că inculpata anterior nu a fost condamnată, la locul de trai se caracterizează pozitiv, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și de perioada îndelungată a judecării pricinii în cauză atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a considerat echitabilă stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare la limita minimă a sancțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

11. Recurs ordinar declară inculpata Cutucova I., care solicită casarea sentinței Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 08 noiembrie 2008 și a deciziei Curții de Apel Cahul din 14 iulie 2014 și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece consideră că nu au fost acumulate suficiente probe pentru condamnarea sa.

În motivarea recursului inculpata a invocat temeiurile prevăzute în art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, indicând următoarele argumente în susținerea solicitărilor sale.

Recurenta consideră că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța a constatat vinovăția ei doar în baza faptului că majoritatea listelor (borderourilor) de plată a salariului, în care au fost

incluse numele unor persoane ce nu activau în Spitalul Clinic Raional Ceadâr-Lunga și în subdiviziunile acestuia, au fost întocmite de către ea.

În acest sens inculpata a indicat că, potrivit raportului de expertiză grafoscopică nr. 599-602 din 30 aprilie 2008 s-a stabilit că, deși listele de plată a salariului, în care au fost incluse numele unor persoane ce nu activau în Spitalul Clinic Raional Ceadâr-Lunga și în subdiviziunile acestuia, au fost întocmite de către dînsa, semnăturile pentru primirea sumelor bănești din numele acestor persoane au fost îndeplinite de către ea numai în unele cazuri.

Astfel, potrivit raportului de expertiză Nr. 1547 din 14 iulie 2011 dînsa a semnat în listele de primire a salariului din numele persoanelor ce nu activau în Spitalul Clinic Raional Ceadâr-Lunga și în subdiviziunile acestuia pentru primirea a unei sume de 17994 lei și nu pentru suma de 739079 lei, deoarece restul semnăturilor pentru primirea banilor n-au fost efectuate de către ea, nefiind acumulate în acest sens careva probe, de aceea consideră că învinuirile aduse ei sunt bazate pe presupuneri.

Inculpata Cutucova I. nu este de acord cu concluziile instanței de apel, precum că învinuirile aduse ei sunt probate prin faptul că dînsa a întocmit listele de plată a salariului, introducînd în acestea numele unor persoane ce nu activau în Spitalul Clinic Raional Ceadâr-Lunga și în subdiviziunile acestuia. În acest sens inculpata își motivează acțiunile prin faptul că, aceste date erau extrase de către ea din calculator, iar în calculator aceste date erau introduse nu numai de către ea, ci și de către alți colaboratori ai contabilității.

De asemenea recurenta menționează și faptul că, introducerea în casieria Spitalul Clinic Raional Ceadâr-Lunga a sumei de 249 000 lei pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin infracțiune, nu poate servi drept confirmare a faptului că ea este vinovată de săvîrșirea infracțiunii incriminate, totodată negînd faptul că anume ea a introdus această sumă în casierie și declarînd că nu este exclusă posibilitatea introducerii acestei sume de către alte persoane, care se fac vinovate de delapidarea banilor în scopul de a distrage suspiciunile în privința lor.

În acest sens recurenta menționează că, în decizia sa instanța de apel a fost de acord, în principiu, cu aceste argumente ale ei, constatînd că în speța examinată a fost efectuată o anchetă ineficientă de către organul de urmărire penală, existînd bănuieli rezonabile despre implicarea și altor persoane în delapidarea de care numai dînsa este învinuită.

În opinia recurteții, aceste concluzii ale instanței de apel pun la îndoială vinovăția ei în săvîrșirea infracțiunii incriminate.

Recurenta este de acord cu această concluzie a instanței de apel, menționând faptul că a depus în acest sens o plîngere la Procuratura Ceadâr-Lunga în luna noiembrie 2013, iar pînă în prezent nu există o soluție definitivă asupra acestei plîngeri.

12. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate ca fiind una legală și întemeiată.

13. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 al. (1) p. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau poate proceda cerceta suplimentar probele administrate de prima instanță.

Potrivit prevederilor art. 414 al. (5) Cod de procedură penală instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra

tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 Cod de procedură penală, deoarece o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

În conformitate cu cerințele art. 415 Cod de procedură penală, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care, în raport cu poziția procesuală și cu interesele apelanților, poate fi diferită de a celorlalte: un apel sau unele apeluri pot fi respinse, iar altul sau altele admise.

Potrivit prevederilor art. 427 al. (1) p. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *dacă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Colegiul lărgit constată că inculpata Cutucova I. în recursul depus nu indică în mod expres asupra temeiului de drept concret invocat de ea și prevăzut de p. 6) al. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă din textul recursului este clar că ea se referă la următoarele temeuri : *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Potrivit prevederilor art. 427 al. (1) p. 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *dacă nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.*

Colegiul lărgit constată că inculpata Cutucova I. în recursul depus nu indică în mod expres asupra temeiului de drept concret invocat de ea și prevăzut de p. 8) al. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă din textul recursului este clar că ea se referă la următorul temei: *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, considerînd că nu există careva dovezi care ar confirma vinovăția ei în comiterea infracțiunii incriminate.

Verificînd argumentele invocate în recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțînd soluția sa fără respectarea prevederilor legale, a jurisprudenței CEDO, precum și a practicii judiciare stabilite, deoarece *a judecat doar apelul declarat de către avocatul Ormanji I. în numele inculpatei Cutucova I., cu toate că apel a fost declarat și de către inculpată (f. d. 466-467 vol.3), în acest mod instanța de apel nu s-a pronunțat asupra apelului declarat de*

inculpata Cutucova I., iar omiterea expunerii asupra apelului se consideră nerezolvare a fondului apelului.

De asemenea, Colegiul lărgit ține să reitereze că, potrivit p. 5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Privind sentința judecătorească” din 19 iunie 2006 sentința nu trebuie să conțină formulări care demonstrează sau pun la îndoială vinovăția altor persoane pentru săvârșirea infracțiunii.

Instanțele judecătorești vor ține cont de faptul că sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător.

Aceste constatări ale practicii judiciare stabilite reziltă clar din principiile generale ale procesului penal, de respectarea cărora ține legalitatea unei hotărâri judiciare.

În acest sens, Colegiul lărgit constată că decizia atacată conține formulări, care pun la îndoială vinovăția inculpatei Cutucova I., calificarea acțiunilor acesteia, precum și presupuneri că la săvârșirea infracțiunii au fost implicate și alte persoane, deși instanța de apel o recunoaște vinovată pe inculpată.

La acest capitol Colegiul lărgit menționează următoarele concluzii ale instanței de apel, expuse în textul deciziei atacate : **„Colegiul judiciar nu exclude, că în schema delapidărilor realizate cu concursul direct al inculpatei Cutucova Irina, ar fi implicate și alte persoane angajați ai IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”, fapt despre care declară însăși inculpata Cutucova I., precum că ar fi falsificat semnături Ducal O. și Dan E., și din rapoartele de expertiză grafoscopică în confirmarea că unele semnături și înscrisuri literal-numerice sunt executate nu de inculpata Cutucova I. Sub acest aspect se atestă și o anchetă ineficientă a organului de urmărire penală, atunci când în explicațiile scrise ale persoanelor de pînă la începerea urmăririi penale se menționa despre implicarea în delapidare și a altor persoane decât Cutucova I., însă urmărirea penală a fost orientată exclusiv împotriva lui Cutucova I., fără a soluționa un șir de întrebări evidente (au executat oare alți contabili și distribuitori de salariu înscrisuri și semnături în borderourile de plată, cum erau reflectate sumele delapidate în dările de seamă și de către cine, a eliberat sau nu contabilul Dan E. ordine de casă pentru fiecare borderou, de ce contabilul-șef cunoscînd despre delapidare încă la 14-15.12.2006 l-a înștiințat pe director doar la 18.12.2006, însăși procurorul a punctat că contabilul-șef nu a semnat toate listele de plată, n-a fost efectuată analiza supracheltuielilor la retribuirea muncii, etc.). Cu toate acestea, colegiul judiciar consideră, că eventuala culpă și a altor persoane în schema delapidării, nu exclude răspunderea inculpatei Cutucova Irina, care a avut un rol activ, direct și permanent în această schemă a delapidării, și urmează să poarte răspundere de această infracțiune, indiferent de nivelul în care a beneficiat de sumele delapidate”** și **„Colegiul judiciar acceptă, că inculpata Cutucova I. ar putea să se**

întîmple că nu ea a introdus în casieria Spitalului unele sume în repararea prejudiciului, însă colegiul judiciar consideră că și fără aprecierea acestei circumstanțe sunt administrate probe suficiente și serioase în confirmarea vinovăției inculpatei Cutucova I.

Colegiul lărgit consideră o asemenea eroare de drept este una deosebit de gravă, deoarece aceasta compromite totalmente rezultatul activității instanței, constatîndu-se în mod evident și indiscutabil ilegalitatea hotărîrii pronunțate.

De asemenea, Colegiul lărgit ține să menționeze faptul că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează în soluția ce va fi pronunțată în urma acestei activități.

Colegiul menționează că instanța de apel, depunînd un volum de muncă considerabil la examinarea probelor, a compromis această activitate printr-o apreciere ambiguă, contradictorie și inconsecventă a probelor examinate, încălcînd prevederile at. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că în decizia atacată, recunoscînd-o vinovată și condamnînd-o pe inculpata Cutucova I. de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de ***art. 191 al. (5) Cod penal***, instanța de apel indică asupra faptului, că „ ***instanța de apel acceptă poziția instanței de fond ca fiind una corectă și argumentată. Prima instanță în mare parte a constatat și apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea inculpatei Cutucova Irina pe art. 195 alin.(2) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material, și soluția primei instanțe este una justă, corespunzătoare cumulului probelor administrate în cauză, și corespunzătoare cadrului normativ în vigoare la momentul adoptării sentinței.***

In același timp Colegiul judiciar constată unele derogări în aprecierea cadrului probatoriu cu referire la redarea conținutului raportului de expertiză grafoscopică repetată din.30.04.2008, la acțiunile inculpatei Cutucova I. ca fiind constatate, la cuantumul valorilor materiale la delapidarea cărora este constatată vinovăția inculpatei Cutucova Irina. În special instanța de fond, în lipsa probelor a constatat că inculpata Cutucova I. ar fi reflectat date eronate în creditul subcontului 180 "Deconectări privind retribuirea muncii" și contului 531 „Datorii privind retribuirea muncii”, cu reflectarea ulterioară în Cartea mare și în rapoartele financiare a IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga”. Din materialele cauzei (declarațiile martorilor) rezultă că informațiile cu privire la retribuirea muncii (impozitul pe venit) și plățile aferente în dările de seamă ale IMSP „Spitalul Raional Ceadâr-Lunga” le includea contabilul Dan Elena, care deținea și funcția de contabil-șef adjuncț.

La fel instanța de fond a constatat că inculpata Cutucova a semnat în borderourile de plată a salariului de la numele tuturor persoanelor fictive

incluse în borderouri, pe cînd rapoartele de expertiză grafoscopică arată clar, că multiple semnături din cele falsificate sunt executate de inculpata Cutucova I., dar celelalte destul de multe sunt executate de alte persoane.

Parțial eronat a conchis instanța de fond, că inculpata Cutucova I. a indus în eroare casierul și alte persoane din Spitalul Raional Ceadâr-Lunga, responsabile de eliberarea salariului, precum că din greșeală în borderourile de plată au fost incluse persoane din alte subdiviziuni ale Spitalului. Colegiul judiciar admite și constată, că, inducerea în eroare a altor angajați ai Spitalului a avut loc în cazurile falsificării borderourilor de plată pentru angajații secției maternitate, Centrului de sănătate din s.Copceac, personalului administrativ de gospodărie al spitalului, unde asemenea fapte nu au fost numeroase. Caracterul sistemic și de lungă durată a falsificărilor borderourilor de plată pentru angajații Centrelor de sănătate din satele Baurci și Cazaclia, Centrului medicilor de familie și Staționarului spitalului, deloc nu atestă că delapidările de sute mii lei realizate alocuri doar în decursul unui an prin falsificarea borderourilor de plată la aceste subdiviziuni, s-ar fi făcut prin inducerea în eroare a persoanelor distribuitori de salariu din aceste subdiviziuni. Sub acest aspect sunt apreciate critic mai cu seamă declarațiile martorilor Ducal Olga și Curdoglo Anna. **In ședința instanței de apel s-a constatat, că în mare parte delapidările sistematice pe parcursul mai multor ani au fost posibile nu doar (în rezultatul) înșelăciunii unor persoane, ci încălcării regulilor de ducere a operațiunilor de casă atît din partea casierilor, cît și din partea contabilului-șef Chiseeva A., la indicația căreia eliberarea salariului se făcea cu încălcarea regulilor ducerii operațiunilor de casă, și contabililor Dan E., Cutucova I. și Cîvîrjic L.** Doar lucrătorii tehnici și din gospodărirea spitalului primeau salariul nemijlocit la casierie, iar restul angajaților primeau salariul prin intermediul distribuitorilor din subdiviziuni, cu implicarea contabililor Dan E., Cutucova I. și Cîvîrjic L.

Derogările menționate ale instanței de fond, nu are nici un efect asupra constatării elementelor componente de infracțiune în acțiunile inculpatei Cutucova Irina, calificării faptei acesteia și pedepsei stabilite”.

Colegiul lărgit de asemenea constată că în cadrul examinării cauzei în prima instanță, iar ulterior și în instanța de apel, la solicitarea participanților la proces, au fost înfăptuite un șir de expertize grafoscopice și contabile.

În acest sens Colegiul menționează că instanța de judecată dispune în conformitate cu prevederile art. 142 Cod de procedură penală, la solicitarea părților, înfăptuirea expertizei în cazul cînd sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii etc.

Conform principiilor generale ale procesului penal instanța de judecată la dispunerea expertizelor în cauzele penale nu-și poate expune considerentele sale sau să facă concluzii de sine stătătoare asupra chestiunilor care sunt puse de către participanți în fața expertului. Rolul instanței constă în aprecierea concluziilor experților prin analiza lor în

coroborare cu alte probe administrate la dosar în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Rapoartele de expertiză înfăptuite în cauză conțin răspunsuri clare la toate întrebările formulate de către participanți și necesare soluționării corecte a cauzei, și aceste concluzii urmează a fi apreciate printr-o analiză multiaspectuală, ținând cont de faptul că *aceste concluzii nu sunt puse la îndoială de către participanții la ședința de judecată*.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit consideră că înserarea în textul deciziei instanței de apel a unui tabel comparativ între rapoartele de expertiză înfăptuite la dosar este lipsit de careva sens și inadmisibil din punct de vedere legal, deoarece aceste concluzii se conțin în rapoartele de expertiză, iar decizia judecătorească trebuie să conțină rezultatele activității instanței de analiză și apreciere a probelor, dar nu și reflectarea întregului proces al analizei efectuate sau executarea într-un mod impropriu de către instanța de judecată atribuțiilor date în competența experților.

În consecință, Colegiul lărgit conchide că, decizia instanței de apel este adoptată cu încălcarea legislației penale, fapt ce se apreciază ca o eroare procesuală, care se încadrează în p. 6) al. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel de către apărător și *inculpata Cutucova I.*, asupra celor indicate în prezenta decizie, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate atât în apeluri cât și în recursul invocat, reieșind din probele administrate, inclusiv și rapoartele de expertiză înfăptuite pe dosar, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Colegiul lărgit atestă că la Curtea de Apel Comrat activează numai completul de judecată în componența judecătorilor A.Curdov, A.Bostan și E. Dimina, iar anterior judecătorul A.Curdov a depus o declarație de abținere de la examinarea cauzei, care a fost admisă prin încheierea din 20 ianuarie 2009 a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, cauza fiind strămutată spre examinare la Curtea de Apel Cahul. Totodată judecătorii Curții de Apel Cahul : Gh.Eni, N.Bondarenco, G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Dimitriadi și V.Movilă au participat anterior la examinarea cauzei în ordine de apel, fapt, ce face imposibilă participarea lor la rejudecarea cauzei în ordine de apel, iar constituirea unui nou complet de judecători în ambele aceste instanțe este imposibilă din lipsă de judecători, de aceea Colegiul penal dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

13.1. În conformitate cu prevederile art. 435 al.(2) Cod de procedură penală, soluționând recursul, instanța rezolvă și chestiunile,

prevăzute de art. 416 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 416 Cod de procedură penală prevede că instanța de apel, deliberând asupra apelului, dacă este necesar, poate hotărî aplicarea dispozițiilor privitoare la măsurile preventive.

Aplicînd în mod corespunzător prevederile legale sus-expuse, reieșind din faptul că a fost dispusă casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 14 iulie 2014, cauza penală fiind remisă la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, iar în cauză este atacată cu apel sentința Judecătorei Ceadâr Lunga din 07 noiembrie 2008, prin care Cutucova I. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 195 alin. (2) Cod penal la 11 ani închisoare, Colegiul lărgit consideră necesar de a menține măsura preventivă arestul preventiv pînă la intrarea sentinței în vigoare.

14. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul ordinar, declarat de inculpata Cutucova Irina Valerii, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 iulie 2014, în cauza penală în privința acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Măsura preventivă, arestul preventiv, aplicat în privința lui Cutucova I. se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțarea integrală a deciziei la **21 aprilie 2015.**

Președinte:	Covalenco Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Moraru Petru
Judecător	Guzun Ion
Judecător	Bejenaru Iurie